

Väylävirasto
Trafikledsverket

Ratafoorumi

Muistio

Aika: 14.3.2022 klo 9.00 - 12.00

Paikka: Pasilan virastotalon auditorio ja Teams

Agenda:

1. Avaus, lyhyt kertaus Ratafoorumin toiminnasta/historiasta, Jukka Ronni & Jukka Valjakka (10 min)

Ronni avasi ratafoorumin ja toivotti osallistujat tervetulleeksi.

Valjakka kertasi ratafoorumin historiaa ja taustaa. INFRA ry ja Väylävirasto perustivat tämän foorumin, jotta tässä voitaisiin vaihtaa tietoa ja keskustella ajankohtaisista asioista alan sisällä yhteisesti. Tässä foorumissa on keskitytty enemmän radanpidon asioihin (suunnittelu, rakentaminen, rakennuttaminen, kunnossapito) enemmän kuin liikennöinnin asioihin, vaikka alustuksia on ollut laajasta aihekirjosta. Ratafoorumilla on ollut alustusten lisäksi mm. ryhmätöitä, joten tarkoituksena on luentojen lisäksi kehittää, työstää ja keskustella. Ratafoorumilla on nettisivut, josta löytyy ratafoorumin taustaa ja aiempien kokouksien aineistoja: <https://vayla.fi/palveluntuottajat/yhteistyoverkostot/ratafoorumi>

2. Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset, ajankohtaista rautateiltä, Jukka Ronni (10 min)

Ronni antoi katsauksen ajankohtaisiin aiheisiin rautateillä ja Väyläviraston organisaatioon liittyen. Henkilöliikenne on alkanut palautua korona-ajasta. Työmatkaliikenne on vähentynyt koronaa edeltävästä ajasta, mutta kotimaanmatkailu on kasvussa. Henkilöliikenne Venäjälle on loppunut. Tavaraliikenne Venäjälle jatkuu merkittävästi vähentyneenä, käytännössä vain pakotteiden ulkopuolisten kuljetusten osalta. Raakapuun kuljetusvirrat ovat suuntautuneet uudelleen.

Toimintaympäristössä merkittäviä muutoksia ovat olleet etenkin materiaalien hintojen nousu, tiettyjen komponenttien saatavuushaasteet ja läntisen liikenteen merkityksen kasvu.

3. Ajankohtaisia Väylän organisaatiosta, Jukka Ronni (10 min)

Ronni esitteli helmikuun 2023 alusta voimaan tulleen uuden organisaatiokaavion.

Kannustettiin osallistujia pohtimaan ja antamaan esityksensä siitä, miten ratafoorumia tulisi kehittää ja minkälaisia aiheita tulisi käsitellä.

4. Ajankohtaisia Infra Ry, Paavo Syrjö (10 min)

Syrjö alusti kertomalla ratafoorumin taustoista. Ratafoorumi on perustettu radanpidon yhteiseksi keskustelualustaksi.

Väylävirasto
Trafikledsverket

Rakennusteollisuuden teettämän kyselyn perusteella infra-alalla koetaan investointien lykkääntymisen ja julkisen kysynnän heikentymisen haittaavan tuotantoa. Infrarakentajat arvioivat, että polttoaineiden hinnan nousu haittaa tuotantoa. Sopimuksiin liittyviä ongelmia ei suuresti tällä hetkellä ollut. Konkursseja ei pidetä todennäköisenä.

Syrjö esitteli Infra Ry:n ja sen toimijoiden valmisteleman 2050-luvun väylävision rautateiden osalta.

5. Turvallisuus -yhteistyöryhmän ajankohtaiset ja TURO päivitys. Marko Tuominen (20 min)

Tuominen taustoitti ratafoorumin radanpidon turvallisuusryhmän tavoitteita ja toimintaa.

Radanpidon turvallisuusohjeet TURO on päivitetty ohjetoimikuntatyönä. Ohje tuli voimaan 30.1.2023. <https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluettelo>

Keskusteltiin infra-alan työturvallisuudesta. Todettiin, että asia on syytä ottaa tarkempaan tarkasteluun, sillä alan yleinen trendi on ollut heikompaan suuntaan.

Keskusteltiin ratatöiden turvaamisesta monikielisessä ympäristössä.

6. ERTMS/ETCS järjestelmä, vaikutukset radanpidon kalustoon, Hannu Heikkilä (20 min)

Uusi kulunvalvontajärjestelmä ETCS tulee olemaan radiopohjainen, jolloin järjestelmässä ei tule olemaan näkyviä opastimia. Uusi kulunvalvontajärjestelmä rakennetaan vaiheittain rataverkolle 2020–2030 -lukujen aikana. Esiteltiin muiden pohjoismaiden käytäntöjä kaluston ETCS-varusteiden hankinnassa ja niiden hankinnan tukemisessa. Korostettiin, että ETCS järjestelmän 2026 EKA-radasta alkavan vaiheittaisen käyttöönoton myötä ko. tekniikalla varustetuilla rataosilla voi kulkea vain kyseisellä tekniikalla varustetulla kiskokalustolla.

Tauko (10 min)

7. Ajankohtaista kunnossapidosta, Jukka Valjakka (20 min)

Esiteltiin helmikuun 2023 alusta voimaan astunut ratojen kunnossapito-osaston organisaatio. Käytiin läpi nykyiset ratojen kunnossapitourakat sopimuksien päättymisaikoiheen. Esiteltiin kunnossapidon tietojärjestelmien nykytilaa. Keskusteltiin pilotoitavista ja kehitettävistä kohteista mm. talvikunnossapidon ja kunnossapidon seurannan osalta. Esiteltiin rautateiden perusväylänpidon rahoituksen suunnitteluun perustettu ohjelmointinyrkki. Keskusteltiin kunnossapidon hankinta-asiakirjojen kehittämisen taustaryhmästä.

Tietojärjestelmien merkitys on kasvanut viime vuosina radanpidossa. Tiedot ratatöistä ja tehdyistä muutoksista ratainfraan on ilmoitettava viipymättä asianosaisiin tietojärjestelmiin, jotta niiden sisältö on luotettavaa.

Väylävirasto
Trafikledsverket

8. Keskustelua Ratafoorumin jatkosta (20 min)

Keskusteltiin ratafoorumin alatyöryhmistä: näissä on mahdollista päästä vaikuttamaan niihin tiettyihin aihepiireihin, joita taustaryhmät käsittelevät.

Kommentoitiin, että olisi hyvä käsitellä myös konsultti- ja suunnittelupuolen kehitystarpeita samaan tapaan kuten esim. kunnossapidon hankinta-asiakirjojen kehittäminen. Kehittämistä olisi hyvä fokusoida, jotta sitä tehtäisiin toimialakohtaisesti ja ratafoorumi olisi taustaryhmien tuloksia koostava tilaisuus.

Kommentoitiin, että keskusteluihin tulisi nostaa rataliikenteen ja viestinnän turvallisuus mm. puolustusnäkökulmasta.

Tarkennettiin, että ratafoorumin taustaryhmät ovat:

- Turvallisuus
- Kunnossapidon asiakirjojen kehittäminen
- Osaaminen

Toivottiin osallistujilta ehdotuksia uusista taustaryhmistä ratafoorumin järjestäjille:

jukka.p.valjakka@vayla.fi, mikko.sauni@vayla.fi ja jukka.annevirta@infra.fi

Keskusteltiin ratafoorumin jakelusta. Olisi tärkeä saada yhteystiedot päivitettyä siltä osin, että kaikki aiheeseen liittyvät tahot saadaan tavoitettua.

Todettiin, että ratafoorumi järjestetään jatkossa noin kaksi kertaa vuodessa. Tämän lisäksi taustaryhmät kokoontuvat näiden foorumien välillä.

9. Ajankohtaista ratahankkeista ja hankinnoista, Magnus Nygård (20 min)

Nygård esitteli hankkeet toimialan helmikuussa 2023 voimaan astunutta organisaatiota.

Käytiin läpi käynnissä olevan ratojen kehittämishankkeet.

Esiteltiin Ihku kustannusten laskentapalvelua. Palvelu on tuotantokäytössä sekä rakennusosa- että hankeosalaskelmien osalta.

Esiteltiin Väyläviraston nettisivuilta löytyvä hankintaohjelma:

<https://vayla.fi/palveluntuottajat/hankinnat/hankintaohjelmat>

10. Päätös

Ronni kiitti osallistujia ja totesi, että seuraava ratafoorumi pidetään syksyllä 2023. Kokousvälillä alatyöryhmien kautta on mahdollista vaikuttaa alan toimintaan. Ratafoorumi päätettiin 11:33.